Во евалуацијата на ова подрачје треба да одговорите на што е можно поголем број од главните прашања.

Можете да додадете и одговори на други прашања кои сметате дека се важни за вашето училиште а не се опфатени во рамката за самоевалуација.

Треба да направите обид да ги вклучите колку што е можно сите клучни фактори во вашето училиште и во локалната заедница и каде потребно да внимавате на родовите односи кои може да влијаат на квалитетот на учење и настава во вашето училиште.

Не се потпирајте само на пишани документи. Обезбедете да податоците собрани во оваа област исто така вклучуваат колку што е можно и пишани коментари, набљудувања и визуелни докази.

Оддели во рамките на подрачјето:

3.1 Планирање на наставниците
3.2 Наставен процес
3.3 Искуства на учениците од учењето

Собирање на податоци (Кои податоци се собрани: Кои методи се користени). (i) Обработка на документи	
Наведете ги сите документи кои се прегледани.	**Кои информации се собрани?**
3.1 Планирање на наставниците Досиеја и планирања на наставниците Список за педагошка документација на професорите Обрасци за педагошка документација (глобални, тематски, дневни, за следење на наставен час) Долгорочен и среднирочен образовен план за ученичка со посебни образовни потреби Записници од стручни активи	**1.Каков вид планирање прават наставниците за реализација на наставните планови и програми? Дали училиштето има системи за следење на планирањето на наставниците?** Наставниците врз основа на наставните програми пропишани од Биро за развој на образование и одоберни од Министерство за образование изготвуваат годишни, тематски и дневни планирања за работа. Исто така изготвуваат и планирања за изведување на дополнителна и додатана настава, класен час и програма за работа со родители, како и планирања за реализирање на вонраставни активности. Планирањата се изготвуваат во рамки на стручните активи и индивидуално, преку утврдување на приоритетите во наставниот процес, а со цел да се реализирааат целите на воспитно-образовниот процес. Во училиштето постои систем за следење на планирањето на наставниците, кое го врши педагошко-психолошката служба и директорот на училиштето. Овој систем подразбира документирање на планирањата на наставниците и сите пропратни документи кои се потребни за успешно планирање на наставниот процес и следење на нивната реализација. Од почетокот на учебната 2016/17 год. во училиштето се запиша ученичка со посебни образовни потреби. Наставниците во соработка со педагошко-психолошката служба и родителите на ученичката изготвија Долгорочен и средноророчен образовен план. Секако потребна е поголема помош и поддршка на наставниците во процесот на развивање вештини и знаења за работа со оваа категорија ученици. **2.Каков вид поддршка им дава училиштето на наставниците за да им помогне тие поефикасно да ги планираат часовите?** Училиштето им дава поддршка на наставниците преку изработка на обрасци и помошни материјали со кои се зголемува ефикасноста на планирањето, од страна на педагошко-психолошката служба. Може да се каже дека над 90% од наставниците планирањата ги изготвуваат во електронска форма. Исто така педагошко-психолошката служба се обидува да ги следи современите наставни тенденции и да воведува новини во процесот на планирање, со што секако се унапредува и воспитно-образовниот процес. Со наставниците приправници, педагошко-психолошката служба работи на советување и менторирање при процесот на планирање со цел да се обучат наставниците-приправници за поуспешно планирање на наставната програма. Педагошко-психолошката служба и директорот на училиштето вршат увид во пропустите или други проблеми во процесот на планирање наставната програма и нудат решенија односно даваат препораки за надминување на постојната состојба.

	3. Какви методи користат наставниците за размена на искуства и информации во планирањето? Наставниците најчесто ги разменуваат информациите и искуствата во рамки на стручните активи, каде споделуваат сопствени искуства и добри практитики од планирањето. Педагошко-психолошката служба е служба за поддршка и има советодавна улога во случаи кога тоа е потребно. Редовно се следат законските дополнувања и измени и службата се обидува да им понуди на наставниците различни обрасци со кои ќе ја унифицира и унапреди водењето на педагошката евиденција. Исто така постои интензивна соработка со наставници од други училишта со кои се разменуваат искуства и добри практики.
3.2 Наставен процес **Анкетни листови и извештаи од класни заедници**	**4. Дали постои разновидност на адекватни наставни форми и методи: на пр. работа во група, предавања, индивидуална работа, практични активности, користење на ресурси (средства и материјали)?** Наставниот процес по својата природа треба да значи максимум активности со кои ученикот ќе развива креативно мислење, критичко селектирање (определби) и творечко ангажирање. Во таа смисла педагошката наука нуди алтернативни можности за реализација на наставната содржина.Од интерната евалуација на училиштето како и од одговорите на учениците, родителите и наставниците евидентно е дека интелектуалните потреби на учениците се задоволуваат со примена на разновидни наставни методи. истражување, дискусии, презентации, дебати. Овие податоци потврдуваат дека потребата од примена на наставни методи од различна методолошка природа се нужност во реализацијата на наставата. Но од друга страна, ова го актуелизира прашањето и потребата од поголема стимулација/актуелизација од страна на Министерството за образование, преку подготвување програми за професионален развој на наставниците, организирање проекти,обуки, дебати, работилници. Само на тој начин, кај наставниците континуирано ќе се развива свеста за повисок степен активности на часот, поголема одговорност во подоготвката на наставните планови и поголема мотивација чија цел ќе биде постигнување поголем успех кај учениците. Од постигнатите резултати во наставата, евидентно е дека не изостанува примената на наставни методи за критичко и креативно мислење кај учениците. Успешно изработените проекти во училиштето, покажуваат дека во реализацијата се вклучени постојните ресурсите на училштето и ресурсите на локалната средина (претпријатија, фирми, донации). Месечните, тромесечните, полугодишните и годишните извештаи покажуваат висок успех постигнувања на учениците, кој несомнено се должи на примена на наставни методи кои ги задоволуваат потребите на учениците за критичко и креативно мислење и изразување.

	5. Дали наставниците користат различни форми за интеракција со учениците како на пример: поставување прашања, водење дискусии, индивидуална настава, повратни информации или други методи? Педагошко-психолошката служба и директотот на училиштето во секој класификационен период ја следат работата на наставниците и ги интервјуираат класните заедници за примената на интерактивни техники, како поставување прашања, водење дискусии, индивидуална настава, повратни информации и други методи. Врз основа на ова и комуникацијата со родителите од родителските совети, се добиваат информации за употребата на овие методи во работата на наставниците. Исто така и извештаите за работата на наставниците, по активи и по постигнати резултати на крајот на тримесечните, полугодушните и годишните извештаи даваат делумни информации за користењето на современи наставни методи и техники. Наставниците се обврзани во 30% од наставата да употребуваат КТ, што уредно се реализира и заведува во дневниците за работа и дневните подготовки.Училиштето вложува во технички и материјални услови и располага со ЛЦД Проектори, телевизори и училница со СМАРТ табла, два кабинети со целосно нови компјутери кои секако дека придонесуваат за унапредување на воспитно-образовниот процес. Се надеваме дека ваквиот тренд ќе продолжи и во иднина и дека секоја училница ќе биде опремена со ЛЦД проектор и компјутер, што ќе им олесни на наставниците во реализирање на предавањата и ќе ја зголеми креативноста и примената на современи моетоди и техники. Генерално, врз основа на добиените податоци и постојните материјано-технички услови со кои располага училиштето, можеме да кажеме дека во голема мерка се употребуваат современи техники и методи, но дека треба да се работи и во иднина, со овозможување на материјано-технилки услови на подобрување на состојбата. Несомнено е дека учениците, преку својата работа, јасно укажуваат на потребата од интензивирање на активната настава, како основа на современото училиште.Во таа смисла, во интерната евалуација на наставата, на зададениот Прашалник (од претходниот пример) , учениците одговараа на прашањето: ,,**Како полесно ја совладуваш наставната содржина?“ (Заокружи)** Испитаните 117 ученици одговориле на следниов начин: • преку слушање предавања на наставникот – **8%** • преку самостојни активности на часот – **2%** • со комбинирана настава (активно вклучување на наставникот и ученикот) – **70%** • преку домашни задачи, презентации, есеи...**- 18%** Одговорите на ова прашање сами по себе се коментар. Современата настава предводена од наставникот, дефинитивно треба да го вклучи и ученикот. Наставникот треба да го креира наставниот час со наставни методи, кои ќе овозможат целосна реализација на интересите на учениците. За наставникот, комбинираната, интерактивна настава не е само модел на

	реализација на наставната содржина , туку и законска обврска, предвидена со Законот за средно образовнаие, каде во членовите 2 и 3 стои: Член 2: “Наставниците ги проверуваат предзнаењата на учениците, ја следат нивната активност во наставата и ги оценуваат нивните постигнувања во однос на целите што се предвидени со наставнита програми (нивото на усвоени **знаења,** стекнати **вештини** за примена на знаењата, **способности** за анализа, синтеза, воопштување и **формирање општи ставови.** Член 3: Во следењето и оценувањето на постигнувањата на учениците, неопходно е наставникот да се придржува на следниве барања: -да ги познава и развива целите поставени во наставните програми -да владее со методологијата за проверување и оценување на знаењата и да употребува (во зависност од природата на наставнита содржини) соодветни начини на проверување и оценување **-да ги поттикнува учениците критички да размислуваат** **-да го почитува интегритетот на личноста на ученикот** -да се залага за демократизирање на односите меѓу наставниците и учениците 6. **Дали машките и женските ученици подеднакво се третираат при испрашување, користење на ресурсите, индивидуалната настава и повратните информации. Дали постојат стереотипи за машки и женски активности и професии?** Со оглед на социјалниот статус на запишните ученици, јасно е дека пристапот и работата со учениците е диктиран токму од нивниот социјален и културен код(екс).Оттука, речиси и да не се забележани некакви форми на стереотипи или пак, предрасуди по однос на половата припадност.Честите дебатни активности ја актуелизираат темата за половите стереотипи.Свеста на учениците покажува дека тоа прашање за нив е одамна апсолвирано. Според активностите и проектите кои се реализираа досега, речиси идентичен е бројот на машки и женски ученици-претставници на нашето училиште. Во таа смисла, и во наставните и во воннаставните активности, особено е развиена свеста кај наставниците за почитување на личноста на ученикот и полова еднаквост при поделбата на активностите. Досегашните постигнати резултати (месечни, полугодишни и годишни извештаи) потврдуваат дека во училиштето не постојат проблеми и значајни разлики од оваа природа. 7.**Како училиштето ја оценува работата на наставниците? Како резултатите од ваквото оценување се користат во планирањето на професионалниот развој на наставниците и давањето поддршка за нивните образовни потреби?** Училиштето особено работи на прашањето за (про)ценка на работата на наставниците.Освен

	тековните средби на Директорот и педагошката служба со учениците и претседателите на класовите, најчесто значат интервенција во делот на работата на оние наставници каде што е очигледен недостаток на координација и интеракција со учениците. Најголем показател на работата на наставниците е интерната евалуација во организација и под целосна реализација на педагошко- психолошката служба и Директорот на училиштето.Анкетата спроведена во сите класови од четирите години образование во голем процент ги детектира и актуелизира проблемите на наставниците кои имаат потреба од поголема мотивација во прифаќање на обврските и одговорностите на дејноста. Врз основа на добиените податоци, педагошката служба и директорот на училиштето обавуваат советодавни разговори со наставниците и учениците, со цел да се надмине состојбата. Врз основа на проблемите кои доминираат на ниво на наставен колектив, се одредуваат темите за обуки и професионален развој на наставниците. Во изминатиов период 2014-2016 година во училиштето нема казнети наставници на екстерно тестирање.
3.3 Искуства на учениците од учењето	8. **На кој начин училишната средина ги стимулира и мотивира машките и женските ученици, учениците од различно етничко и социјално потекло и учениците од различни стилови на учење?** Со толеранција, со градење вредности на културата, со наградување на трудот и креативноста, училиштето активно учествува во стимулацијата и мотивацијата на учениците.Фактот дека во училиштето се запишуваат и успешно интегрираат ученици од различни националности, ученици со специјални потреби, ученици од различно социјално потекло, покажува дека училиштето успешно ја реализира својата воспитна дејност. Негувањето на индивидуалниот пристап во наставата, овозможува делумно да наставниците ги прилагодат наставните планови и нивниот начин на работа во зависност од стилот на учење на учениците. 9. **Дали во училиштето се изложуваат трудовите на учениците? Дали изложените трудови подеднакво ги претставуваат учениците од обата пола, сите етнички групи и сите ученици со различни способности за учење?** Во согласност со поставените цели на воспитно- образовната дејност, според кои ученикот во наставата треба да се почитува по неколку основи, во наставата посебно се посветува внимание на респеткитрање на следнива аспекти на развојот на личноста на ученикот:

	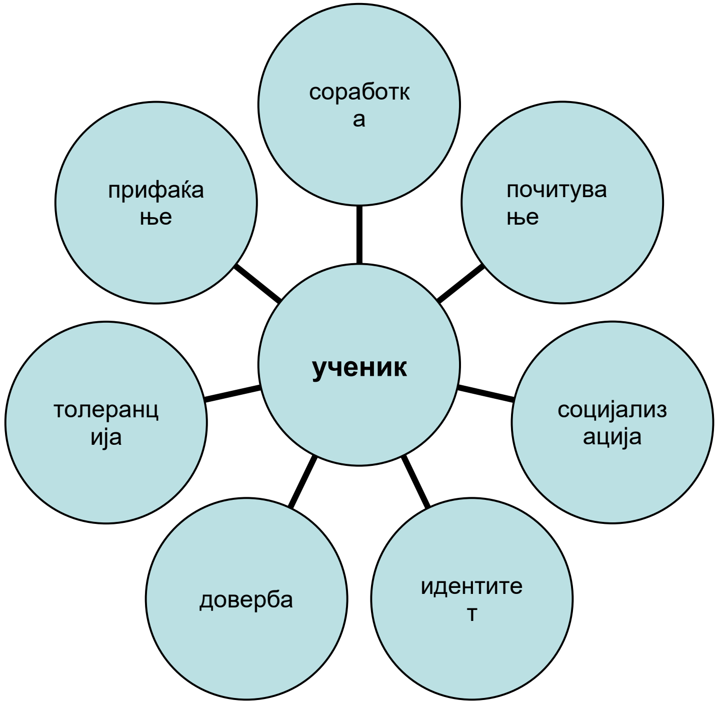 Оттука, во оваа смисла, посебно се третира прашањето за презентација на трудовите на учениците, подеднакво од двата пола и од сите етнички заедници. Најчесто ова се реализира преку објавување на ученички трудови во училиниците, изготвување на изложби, приредби и проекти, како и објавување на информации за постигнувањата на учениците на наставничките совети, на веб страната на училиштето и сл. Во најголем дел, тоа е доказ за примената на новите наставни методи, според кои, презентацијата/транспарентното прикажување е клучен фактор за развој на критичкото и креативното мислење. **10.Дали учениците се охрабруваат да преземаат лична одговорност самостојно да размислуваат и активно да се вклучуваат во учењето/наставата и како?** Природата на пристапот и работата во училиштето, од учениците гради креативни личности со свест за критичко размислување.Во духот на мисијата на училиштето, учениците активно учествуваат во креирањето на наставата и наставниот процес во целост. Во последниве две

	години (2014/15 и 2015/16, а секако и оваа учебна година 2016/17 многу се работеше на зајакнување на капацитетите на ученичката заедница, преку организирање на обуки за учениците од невладини организации (Конрад Аденхауер фондација), под менторство на професори и педагошко-психолошката служба. Резултат на овие напори е изготвена програма за работа на ученичката заедница, која до сега успешно се реализира, редовно одржување на состаноци и организирање на активности во училиштето (забави, набавка на елка, изготвување на ФБ страна, веб страна, лого и сл.). Се очекува и во иднина да продолжи да работи успешно ученичката заедница УЗО и да стане активен партнер со цел унапредување на училишниот живот. **Овие податоци се најголем показател дека учениците имаат развиена свест за самостојно размислување и активно учество во работата на училиштето, како подготовка за успешна интеграција во општеството.**

Собирање на податоци (ii) кои други методи се користени за собирање на податоци? (пр. прашалници, анкети, набљудувања...)		
Наведете ги другите методи кои се користени за собирање на податоци	**Учество: Кој беше вклучен во собирање на овие информации**	**Кои информации се собрани?**
Интернет прашалник за наставници, ученици и родители	**Тим од наставници, родители и ученици**	**Одговори од прашалници за родители:** 1. 92 % од родителите сметаат дека родителските средби се добро организирани и корисни и на нив јасно се пренесуваат информациите. 2. 85 % од родителите сметаат дека наставниците се однесуваат кон родителите и учениците на начин кој промовира взаемно почитување, помош, соработка и разбирање. 3. 82 % од родителите сметаат дека наставниците се секогаш достапни за разговор со родителот во своите приемни денови. 4. 79 % од родителите сметаат дека во училиштето, учениците учат како да негуваат култура на дијалог и квалитетна комуникација. 5. 77 % од родителите сметаат дека класниот раководител редовно ги информира со евидентен лист за напредокот на секој ученик по секој наставен предмет, вклучувајќи информации и за личниот и социјалниот развој на детето. 6. 77 % од родителите сметаат дека на учениците им се даваат соодветни домашни задачи поврзани кои им помагаат да постигнат подобри резултати во учењето. 7. 69 % од родителите сметаат дека наставниците во наставниот процес користат различни материјали (учебници, збирки, речници, интернет). Од овие одговори на родителите се забележуваат високи проценти на сложување кои се однесуваат на добрата комуникацијата со наставниците, добрата организација на родителските средби, нивната достапност, поддршката што им ја даваат на учениците и користењето на различни материјали во наставата. **Одговори од прашалници за ученици:** 8. 55 % од учениците сметаат дека наставниците преку интерактивни методи

		(прашања, дискусии, работа во групи) поттикнуваат соработка помеѓу учениците. 9. 58 % од учениците сметаат дека наставниците ги поттикнуваат учениците при усвојувањето на новите наставни содржини да ги користат веќе стекнатите знаења и вештини од соодветниот предмет или други предмети. 10. 79 % од учениците сметаат дека наставниците во наставниот процес користат различни материјали (учебници, збирки, речници, интернет). 11. 52 % од учениците сметаат дека учениците и наставниците заеднички работат на различни проекти во и надвор од училиштето. 12. 48 % од учениците сметаат дека наставниците ги поттикнуваат талентираните ученици да користат дополнителна литература, да посетуваат додатна настава и да учествуваат на регионални и државни натпревари. 13. 70 % од учениците сметаат дека наставниците се секогаш достапни за разговор со учениците и родителите во своите приемни денови. 14. 73 % од учениците сметаат дека класниот раководител одговорно си ја врши својата работа. 15. 61 % од учениците сметаат дека во училиштето имаат на кого да му се обратат во доверба во случај да имам некаков проблем. 16. 48 % од учениците сметаат дека во училиштето, учениците учат како да негуваат култура на дијалог и квалитетна комуникација. 17. 45 % од учениците сметаат дека наставниците се однесуваат кон мене на начин кој промовира взаемно почитување, помош, соработка и разбирање. Од овие одговори на учениците може да се заклучи дека висок процент од учениците сметаат дека наставниците користат различни наставни метријали методи за успешно реализирање на нсставата, наставниците ги поттикнуват таленираните ученици да работат на проекти и натпревари, задоволни се од работата на клсните раководители и имаат на кого да му се обратат за помош кога им е потребно. Тие исто така сметаат дека во училиштето се негува култура на дијалог и комуникација и дека наставниците кон нив се однесуваат со почитување, соработка и разбирање. Одговори на учениците застапени во пониски проценти: 1. 45 % од испитаниците делумно сметаат дека наставникот се навраќа на преобработка на содржините за кои утврдил дека не се добро совладани. 2. 45 % од испитаниците делумно сметаат дека наставниците даваат конкретни

информации за постигнувањата на секој ученик, начинот и критериумите на оценување како и препораки како детето да го постигне својот максимум.

3. 36 % од учениците делумно се согласуваат дека училиштето навремено ги идентификува сите пречки (немање работна атмосфера, несоодветна проверка на знаењето, неразбирливо предавање) во процесот на учење и превзема активности за нивно отстранување.
4. 45 % од учениците смета дека делумно постои голем опус на активности во училиштето кои ги сметам за интересни и пријатни.
5. 48 % од учениците не се согласуваат дека изработените трудови од страна на учениците се изложуваат на видно место во училница или во училиштето.

Од овие одговори на учениците може да се заклучи дека наставникот делумно се навраќа на содржините за кои утврдил дека не се добро совладани и дека учениците добиваат делумни информации за постигнувањата на учениците и дека училиштето може да се подобри во побрзо детектирање на пречки во паралелките и нудење на опус на активности кои ги сметаат за корисни и интересни. Она што е најголема критка на учениците во ова подрачје е дела изработените трудови од страна на учениците се изложуваат на видно место во училница или во училиштето.

Одговори од прашалник за наставници:

1. 93 % од наставниците редовно ги внесувам потребните податоци во електронскиот дневник.
2. 90 % од наставниците се однесуваат кон учениците и родителите на начин кој промовира взаемно почитување, помош, соработка и разбирање.
3. 90 % од наставниците сметаат дека ги поттикнуваат талентираните ученици да користат дополнителна литература, да посетуваат додатна настава и да учествуваат на регионални и државни натпревари.
4. 90 % од наставниците сметаат дека наставниците користат различни методи и инструменти за оценување и континуирано го следат напредок на учениците.
5. 87 % од наставниците сметаат дека ги поттикнуваат учениците при усвојувањето на новите наставни содржини да ги користат веќе стекнатите знаења и вештини од соодветниот предмет или други предмети.

		6. 87 % од наставниците сметаат дека најголем број од наставниците ги охрабруваат учениците самостојно да мислат, да поставуваат прашања и да изведуваат заклучоци за она што го учат. **7.** 80 % од наставните сметаат дека на учениците им се даваат соодветни домашни задачи кои им помагаат да постигнат подобри резултати во учењето. **8.** 87 % од наставниците сметаат дека се секогаш достапни за разговор со родителот во своите приемни денови. 9. 87 % од наставниците сметаат дека во училиштето учениците учат како да негуваат култура на дијалог и квалитетна комуникација. **10.** 83 % од наставниците сметаат дека класниот раководител редовно ги информира родителите со евидентен лист за напредокот на ученикот по секој наставен предмет, вклучувајќи информации и за личниот и социјалниот развој на детето. 11. 73 % од наставниците сметаат дека наставниците даваат конкретни информации за постигнувањата на учениците, начинот и критериумите на оценување како и препораки како ученикот да го постигне својот максимум. Од добиените одговори од наставниците може да се заклучи дека тие ги поттикнуваат учениците самостојно и критички да размислуваат, дека користат разновидни наставни техники и методи, ИКТ, редовно ги информираат учениците и нивните родители за напредокот, како и за личниот и социјалниот развој, дека се достапни за разговор на определените термини и дека родитеслките средби се добро организирани и осмислени.Тие истакнуваат и дека во училиштето се негува култура на дијалог и квалитетна комуникација.

Самоевалуација на училиштето: **Подрачје: Настава и учење**

Резултати: Овде треба накратко да ги образложите вашите клучни јаки страни и слабости

Клучни јаки страни

- уредно водење и изработка на годишни, тематски и дневни планирања и за дополнителна, додатна и класен час;
- корстење на компјутерска технологија во водење на педагошка документација и благовремено заведување на планирањата на писмените работи во дневник за работа;
- поддршка и менторство во воспитно-образовниот процес од страна на Педагошко-психолошката служба;
- користење на различни форми на интеракција во работата со учениците;
- мотивирани наставници кои сакаат да работат на својот професионален развој и усовршување;
- изложување и промовирање на трудовите и успесите на учениците.

Слабости

- Интензивирање на соработката помеѓу наставниците во рамки на стручните активи за соработка во процесот на планирање на воспитно-образовниот процес;
- Неможност на наставниците да се прилагодат на индивидуалниот стил на учење на учениците заради голем број ученици во паралелка;
- Поттикнување на учениците за преземање на лична одговорност и партиципативност во училиштен живот.

Анализа на резултатите:

Овде дадете подетална евалуација на ова подрачје

Наставниците врз основа на наставните програми пропишани од Биро за развој на образование и одоберни од Министерство за образование изготвуваат годишни, тематски и дневни планирања за работа. Исто така изготвуваат и планирања за изведување на дополнителна и додатана настава. Планирањата се изготвуваат во рамки на стручните активи и индивидуално, преку утврдување на приоритетите во наставниот процес, а со цел да се реализирааат целите на воспитно-образовниот процес.
Во училиштето постои систем за следење на планирањето на наставниците, кое го врши педагошко-психолошката служба и директорот на училиштето. Овој систем подразбира документирање на планирањата на наставниците и сите пропратни документи кои се потребни за успешно планирање на наставниот процес и следење на нивната реализација.

Училиштето им дава поддршка на наставниците преку изработка на обрасци и помошни материјали со кои се зголемува ефикасноста на планирањето, од страна на педагошко-психолошката служба. Може да се каже дека над 90% од наставниците планирањата ги изготвуваат во електронска форма.

Наставниците најчесто ги разменуваат информациите и искуствата во рамки на стручните активи, каде споделуваат сопствени искуства и добри практитики од планирањето. Педагошко-психолошката служба е служба за поддршка и има советодавна улога во случаи кога тоа е потребно.
Наставниците користат современи наставни техники и методи со кои ја поттикнуваат групната работа, како и различните начини на изразување на способностите, креативноста и потенцијалите на учениците.
Во училиштето се води политика на правична застапеност и вклученост на учениците.
Во изминатиов период нема казнети наставници на екстерно тестирање.

Со толеранција, со градење вредности на културата, со наградување на трудот и креативноста, училиштето активно учествува во стимулацијата и мотивацијата на учениците.Фактот дека во училиштето се запишуваат и успешно интегрираат ученици од различни националности, ученици со специјални потреби, ученици од различно социјално потекло, покажува дека училиштето успешно ја реализира својата воспитна дејност.
Негувањето на индивидуалниот пристап во наставата, овозможува делумно да наставниците ги прилагодат наставните планови и нивниот начин на работа во зависност од стилот на учење на учениците.

Идни активности: Приоритетни подподрачја (оддели) во рамките на ова подрачје кои може да бидат вклучени во планот за развој на училиштето 1. Иницирање на поголема соработка во стручните активи во процесот на планирање на восптино-образовниот процес и планирањата. 2. Организирање на наставни и вонннаставни активности во училиштето преку кои ќе се поттикнува партиципативноста и одговорнаоста на учениците.